NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.001.13.2019
P/19/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/19/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2018 r.
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Chorzów[1], Rynek nr 1, 41-500 Chorzów
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Kotala, Prezydent Miasta Chorzów, od 16 listopada 2014 r.
Podstawa prawna	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[2]
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Anna Hulboj, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/47/2019 z dnia 25 stycznia 2019 r.

(dowód: akta kontroli str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny, pod względem legalności, rzetelności i gospodarności, wykorzystania przez Urząd środków z Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego[3] na zadania wynikające z ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń[4].

Podstawą sformułowania oceny były w szczególności następujące działania kontrolne:

- analiza rzetelności przygotowania wniosku o wsparcie,
- kontrola prawidłowości wykorzystania finansowego wsparcia na zadania określone w umowie z BGK i zgodnie z celem określonym w umowie,
- analiza prawidłowości rozliczenia wsparcia z Funduszu Dopłat w świetle postanowień umowy z BGK, w tym kontrola terminowości i wysokości ewentualnego zwrotu niewykorzystanych środków wsparcia,
- kontrola efektów uzyskanych w wyniku realizacji przedsięwzięcia,
- kontrola prawidłowości ewidencji księgowej Urzędu w zakresie ujmowania w niej pozyskanych środków.

[1] Zwany dalej „Urzędem".
[2] Dz.U. z 2019 r. poz. 489, zwanej dalej „ustawą o NIK".
[3] Zwanego dalej „BGK".
[4] Dz.U. z 2018 r. poz. 2321, ze zm.; zwana dalej „ustawą o finansowym wsparciu", w brzmieniu obowiązującym w trakcie realizacji przedsięwzięcia.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Urząd jest jednostką organizacyjną Gminy Chorzów[5] (miasto na prawach powiatu, województwo śląskie), przy pomocy której Prezydent Miasta Chorzów wykonuje zadania publiczne. W 2018 r. komórkami organizacyjnymi Urzędu, nadzorującymi realizację zadań wynikających z ustawy o finansowym wparciu było Biuro Funduszy Zewnętrznych, do którego zadań należało m.in. sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad spółkami gminnymi oraz Wydział Zasobów Komunalnych, który w imieniu Prezydenta Miasta nadzorował działalność Zakładu Komunalnego „PGM"[6] - jednostki organizacyjnej Gminy.

IV. Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie[7] wykorzystanie przez Gminę środków z Funduszu Dopłat na zadania wynikające z ustawy o finansowym wsparciu. W toku opisanych powyżej działań kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

W Gminie prawidłowo przygotowano wnioski o udzielenie przez BGK wsparcia dwóch przedsięwzięć mających na celu tworzenie lokali mieszkalnych. Środki zostały przekazane Gminie we wnioskowanej wysokości (2.178.329,73 zł), po zakończeniu przedsięwzięć i po przedłożeniu prawidłowych rozliczeń. Wykorzystano je zgodnie z przeznaczeniem na dofinansowanie budowy dwóch wielorodzinnych budynków mieszkalnych i nie przekroczono ustalonego w umowach limitu ich udziału w poniesionych kosztach.

W wyniku realizacji zadania Gmina pozyskała 34 lokali na wynajem wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego. Ponadto z mieszkaniowego zasobu Gminy wydzielono 38 lokali socjalnych. Otrzymane środki z Funduszu Dopłat prawidłowo ujęto w ewidencji księgowej Urzędu i sprawozdaniu Rb-27S za 2018 r.

V. Wyniki kontroli

Opis stanu faktycznego

1. Gmina zawarła w dniach 11 lutego 2016 r. i 6 lutego 2017 r. z BGK dwie umowy o finansowe wsparcie ze środków Funduszu Dopłat, na podstawie których w 2018 r. nastąpiła wypłata przyznanego wsparcia na realizację dwóch budynków wielorodzinnych określonych w tych umowach.

Zadania wynikające z ustawy o finansowym wparciu realizowane były przez: PGM oraz Regionalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o.[8], w której Gmina miała 62,06% udziałów. W 2018 r. Gmina otrzymała z BGK dwukrotnie wypłatę finansowego wsparcia – 23 sierpnia 2018 r. – w wysokości 838.395,01 zł oraz 7 grudnia 2018 r. w wysokości 1.339.934,72 zł, łącznie 2.178.329,73 zł. Otrzymane środki zostały prawidłowo zaksięgowane, jako dochody budżetowe Gminy[9]. Prawidłowo także wykazano je w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu

[5] Zwanej dalej „Gminą".

[6] Zgodnie z § 55. pkt 1 i § 52. pkt 10 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Chorzów, wprowadzonego zarządzeniem Prezydenta Miasta Chorzów nr OR.224.2018 z dnia 16 listopada 2018 r.

[7] W kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

[8] Zwany dalej „TBS".

[9] W rozdziale 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami, w paragrafie 6290 Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, pozyskane z innych źródeł.

dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.

(Dowód: akta kontroli str. 2 – 8 i 167 – 170)

1.1 Pismem z 25 września 2015 r. Gmina wystąpiła do BGK o dofinasowanie inwestycji pn. „Projekt tworzenia lokali mieszkalnych powstających w wyniku realizacji przez towarzystwo budownictwa społecznego budowy budynku przy ul. Kościuszki w Chorzowie". Wniosek zawierał informacje zgodnie z zakresem określonym w załączniku nr 1 do obowiązującego w dniu złożenia wniosku rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 29 lipca 2009 r. w sprawie finansowego wsparcia na tworzenie lokali socjalnych, mieszkań chronionych i lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy niestanowiących lokali socjalnych[10] i był złożony w terminie określonym w § 2 ust. 1 tego rozporządzenia. Skorygowany wniosek, został przesłany 4 grudnia 2015 r.
W dniu 11 lutego 2016 r. Gmina zawarła z BGK umowę nr BS-16-00604 udzielenie finansowego wsparcia ze środków Funduszu Dopłat. Środki te przeznaczono na pokrycie części kosztów przedsięwzięcia polegającego na budowie budynku mieszkalno – usługowego przy ul. Kościuszki w Chorzowie, realizowanego przez TBS, z finansowym udziałem Gminy, w wyniku którego miało powstać 16 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 719,84 m^2. Lokale miały być przeznaczone do podnajmowania osobom niespełniającym warunków do otrzymana lokalu socjalnego. Kwota udzielonego wsparcia finansowego została określona w wysokości zgodnej z wnioskiem Gminy i wynosiła 897.075,79 zł z zastrzeżeniem, że kwota wypłacona nie może przekroczyć 40% faktycznych kosztów przedsięwzięcia oraz 50% finansowego udziału Gminy w tych kosztach. Ponadto, warunkiem udzielenia finansowego wsparcia było zawarcie przez Gminę i TBS umowy przewidującej wysokość udziału Gminy w kosztach tworzenia lokali mieszkalnych oraz jej prawo do najmu tych lokali bez zgody TBS, a także powiększenia gminnego zasobu lokali socjalnych lub mieszkań chronionych o lokale w liczbie co najmniej równej liczbie utworzonych z udziałem finansowego wsparcia lub o lokale o łącznej powierzchni użytkowej co najmniej równej powierzchni użytkowej lokali utworzonych z udziałem finansowego wsparcia. BGK w zawartej umowie zobowiązał się do wypłaty finansowego wsparcia w terminie 21 dni od dnia złożenia przez Gminę rozliczenia faktycznie poniesionych kosztów przedsięwzięcia.

W dniu 15 lipca 2016 r. Gmina zawarła wymaganą umowę z TBS w sprawie udziału Gminy w kosztach tworzenia 16 lokali mieszkalnych.

(dowód: akta kontroli str. 9 – 74)

1.2. Pismem z dnia 22 września 2016 r Gmina, wystąpiła do BGK o udzielenie finansowego wsparcia na budowę budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Truchana nr 36 w Chorzowie. Wniosek zawierał informacje zgodnie z zakresem określonym w załączniku nr 1 do obowiązującego w dniu złożenia rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 26 lutego 2016 r. w sprawie finansowego wsparcia na tworzenie lokali socjalnych, mieszkań chronionych i lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy niestanowiących lokali socjalnych[11] i był złożony w terminie określonym w § 2 ust. 1 tego rozporządzenia.
Skorygowany wniosek został przesłany do BGK 30 listopada 2016 r.

[10] Dz.U. z 2015 r. poz. 210, obowiązującym do 28 lutego 2016 r.
[11] Dz. U. z 2016 r. poz. 259.

W dniu 6 lutego 2017 r. Gmina zawarła z BGK umowę nr BS17-00548 o udzielenie finansowego wsparcia ze środków Funduszu Dopłat. Wsparcie było przeznaczone na pokrycie części kosztów przedsięwzięcia polegającego na budowie budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Truchana nr 56 w Chorzowie, w wyniku którego powstanie 18 lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy niestanowiących lokali socjalnych o powierzchni użytkowej 754,24 m^2. Kwota udzielonego wsparcia została określona w wysokości zgodnej z wnioskiem Gminy i wynosiła 1.534.992,91 zł z zastrzeżeniem, że kwota wypłacona nie może przekroczyć 35% faktycznych kosztów przedsięwzięcia. Warunkiem udzielonego wsparcia było powiększenie gminnego zasobu lokali socjalnych lub mieszkań chronionych o lokale w liczbie co najmniej równej liczbie utworzonych z udziałem finansowego wsparcia lub o lokale o łącznej powierzchni użytkowej co najmniej równej powierzchni użytkowej lokali utworzonych z udziałem finansowego wsparcia. W umowie postanowiono, że finansowe wsparcie zostanie wypłacone jednorazowo albo w transzach, przed zakończeniem realizacji przedsięwzięcia albo po jego zakończeniu. Gmina zobowiązała się do przedłożenia w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji przedsięwzięcia do rozliczenia faktycznie poniesionych kosztów, a BGK zobowiązał się do weryfikacji poniesionych koszów oraz kwoty finansowego wsparcia w terminie 21 dni od dnia złożenia tego rozliczenia.

(dowód: akta kontroli str. 75 – 101)

2.1. 19 lipca 2018 r. Gmina przedłożyła BGK rozliczenie przedsięwzięcia, obejmującego m.in. wybudowanie 16 mieszkań przy ul. Kościuszki, a uzupełnienie rozliczenia zostało przedstawione BGK w dniu 7 sierpnia 2018 r. Rozliczenie to zostało złożone na formularzu, zgodnym ze wzorem określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie finansowego wsparcia na tworzenie lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń[12]. Wykazana kwota finansowego wsparcia do wypłaty stanowiła, zgodnie z umową, 40% kosztów przedsięwzięcia i nie była wyższa od kwoty ujętej w umowie. BGK stwierdził prawidłowość dokonanego rozliczenia i wypłacił 23 sierpnia 2018 r. finansowe wsparcie w wysokości wnioskowanej kwoty, tj. 838.395,01 zł, o czym poinformował Gminę pismem z 27 sierpnia 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 103-108,119 – 130)

2.2. Pismem z dnia 18 października 2018 r. Gmina przekazała BGK rozliczenie realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Truchana nr 56. Rozliczenie to zostało złożone na formularzu, zgodnym ze wzorem określonym w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia z 2018 r. Po wezwaniu do uzupełnienia rozliczenia kosztów przedsięwzięcia, 16 listopada 2018 r., przedłożono BGK uaktualnione zestawienie kosztów oraz wyjaśniono różnicę w koszcie opłaty za przyłączenia do sieci energetycznej między zawartą umową a kwotą zafakturowaną (zmiana taryfy). Wykazana kwota finansowego wsparcia do wypłaty stanowiła, zgodnie z umową, 35% kwoty przedsięwzięcia i nie była wyższa od kwoty ujętej w umowie. BGK 7 grudnia 2018 r. dokonał wypłaty finansowego wparcia w wysokości wnioskowanej kwoty, tj. 1.339.934,72 zł, o czym poinformował Gminę pismem z dnia 17 grudnia 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 109 – 114,131 – 153)

3. Gmina zrealizowała w terminie zadania wynikające z ww. umów z BGK. Zakończenie realizacji przedsięwzięć zostało udokumentowane w sposób określony

[12] Dz. U. z 2018 r. poz. 823.

w umowach z BGK, a Gmina, w wymaganym terminie, rzetelnie wykazała koszty realizowanych przedsięwzięć i prawidłowo ustaliła kwotę finansowego wsparcia. Przeprowadzone oględziny potwierdziły, że dofinansowane przez BGK przedsięwzięcia zostały zrealizowane, lokale w tych budynkach zasiedlono.

Pismami z 29 listopada 2018 r. i z 22 stycznia 2019 r. Gmina przekazała BGK oświadczenie o wydzieleniu z mieszkaniowego zasobu łącznie 38 lokali socjalnych.
(dowód: akta kontroli str. 159 – 164)

BGK w piśmie z 9 stycznia 2019 r. poinformował Prezydenta Miasta m.in., że w związku ze zmianami w ustawie o finansowym wsparciu (22 marca 2018 r.) zarówno lokale socjalne utworzone z udziałem finansowego wsparcia w ramach podpisanych umów jak i lokale niestanowiące lokali socjalnych utworzone z udziałem finansowego wsparcia stanowią kategorię lokali na wynajem o ograniczonym czynszu wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy.
(dowód: akta kontroli str. 154 – 158)

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61 b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Katowice, dnia 26 marca 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontroler
Anna Hulboj
Gł. Specjalista kontroli państwowej

.....